

בבקשה איתנו, אמרו לה. לשאר בני ה- משפחה אמרו שהם חופשיים ויכולים ל- לכת.

אולם כשהשטרים לקחו את טאטינה לעבר ניידת המשטרה הצטרפו אליה גם שאר בני המשפחה. האב שמואל אמר: "אם היא אשמה או גם אנחנו אשמים. ב- דיוק כמוה. לאן שהיא הולכת אנחנו הו- לכים". השוטרים משכו בכתפיים והעלו את כולם על הניידת.

במשטרה שמו את כל המשפחה במעצר. קצין חקירות גבה עדות מכל אחד לחוד ואחר-כך לקחו טביעות אצבעות מטאטינה, מזניה ומשמואל. נגד שלושתם נפתח תיק פלילי. ואלנטינה ניצלה מפורענויות אלו, כנראה בגלל חמש-עשרה שנותיה.

"את עוד לא מוכנה"

שקרוריה הזאת ברבנות הת- חוללה בחודש אפריל השנה. שבע שנים לפני-כן הגיעו בני משפחת גרוסמן מברית-המועצות לישראל. משירו מן ה- מטוס הם נבדלו משאר העולים בדבר אחד בלבד: האם ושלוש בנותיה, יבגניה, טאטינה ואלנטינה נרשמו כנוצרות.

לפי טענת נציגי הרבנות אם אם המשפחה איננה יהודיה אלא נוצרית הרי גם בנותיה נוצריות. לשווא טענה נדיה שאמה היתה יהודיה, תביאי מיסמכים או עדים ה- מעידים על כך, אמרו לה.

למחרת היום ניגשו בני המשפחה ב- לוויית שני עדים לרבנות בתל-אביב, הצהי- רו והעידו שאמה של אם המשפחה היתה יהודיה. מסיבה זו או אחרת לא התקבלו עדים אלה על-ידי הרבנים.

מספר חודשים אחרי זה הגישה נדיה ב- בית המשפט המחוזי בתל-אביב בקשה ל- פסק דין הצהרתי שהיא יהודיה. העדים ש- לה הופיעו פעם נוספת ונידחו שוב. הרי סבר לנדיה שאם ברצונה שירשמו בתעו-

משפחתו גרוסמן (אבא שמואל (אסשה), אמא רות (נדיה), והבנות זיוה (יבגניה), טאטינה (טובה) ואלנטינה (ורדה). כשעוד היו עולים חדשים. בינתיים הם הספיקו להביר את עובדות החיים המאכזבות בישראל.

כשהם רוצים הם יודעים לנהל את הטכס בקצב מזורו. הכל תלוי בטיב ה- לקוח. כאשר בראדם חסר קשרים מב- קש לעבור תהליכי גיור, הוא נאלץ לע- בור שבעה מדורים עד שהוא זוכה לקבל מהרבנים את תעודת הגיור המיוחלת.

אבל אצל משפחת זיידמן המפורסמת מנחל-עוז שנוערה בחוש המעשה של הרב הראשי לצה"ל, שלמה גורן, ארך העניין שעה בלבד. גלוריה סטיוארט (הנקראת היום גליה סופר) המתינה זמן קצר יחסית, חצי שנה.

משפחת גרוסמן, אם ושלוש בנות, נאלצו להתמתין שש שנים תמימות עד שזכתה לגאולה. מי יודע כמה שנים טו- בות נוספות היו הגרוסמנים ממתנינם אלמלא איבדו את שארית סבלנותם, חוללו שעורוריה ברבנות שהדיה נשמעו בבית-המשפט.

השופט בוריס רפפורט, הרשיע את בני המשפחה בזיון. אבל בהקריאו את פסק דינו אמר כמה דברים רבי-משמעות מה חשוב בית-המשפט על סידרי הדיונים ב- רבנות הראשית בתל-אביב.

שפחה של ארבע נפשות יש- כה על ספטל בפרוודור בית-הדין ה- רבני בתל-אביב. שמואל גרוסמן, אשתו נדיה, ושתי בנותיו, טאטינה ואלנטינה. הם שוחחו ביניהם ברוסית כשמידי פעם הם מעיפים מבט אל דלת הלישכה הפתו- חה של הרבנים המוביל לאולם הדיונים. סדרן שעבר לידם ניגש אליהם. "אני מצ- טער מאד, אבל הדין שלכם נידחה לעוד חודש".

מששמעו זאת פרצה טאטינה (20) ב- צעקות-שברי רוצה יחד עם שאר בני המש- פחה אל תוך אולם הדיונים. בתוך האולם התקיים כאותה שעה דיון סוער ושלושת הרבנים שכיחנו כשופטים הרימו את ראשם לשמע צעקותיהם של הגרוסמנים שפלשו לאולם.

טאטינה התחילה לצעוק בעברית: "מנוו- לים, חסרי לב וחסרי מצפון. איזה חוקים דראקוניים יש אצלכם. רק להרוס חיי אני שים אתם יודעים!"

האם הוסיפה ברוסית, כשדמעות זולגות מעיניה: "כבר אי אפשר יותר. אין לי כבר כוח. תגמרו את העניין היום." הסדרנים ניסו להוציא את בני משפחת

כשנמאסה עליהם הסחבת ברבנות הם מצאו שיטה המשפיעה על הרבנים

גיור בעזרת סנהדרת

דת הזהות שלה ושל בנותיה את הלאום יהודי, עליהן להתגיר.

מיד ניגשו בנות גרוסמן לרבנות ופת- חו תיק לגיור. במשך שש שנים הן הוו- מנו כמה פעמים בשנה אל משרדי הרבנות.

"שאלו אותי או את אמא או את אחי- תי כמה שאלות ושלחו אותנו הביתה ו" אמרו שנבוא בעוד חודשיים, מספרת טאטינה חומת העין ובעלת גיורה של דו- גמנית בדירת השיכון של המשפחה בלוד.

אחרי זה נהגו בנות גרוסמן להופיע בתדירות קבועה והמחזה היה חוזר על עצמו. הופעה ברבנות, מספר שאלות והי- דיון נידחה.

בינתיים למדה נדיה את מנהגי היהדות אצל אשה מסורתית בלוד ושילמה תמו- רת רבניים 30 לירות. אולם שנים אח- רי שגמרה את לימודיה טרם הגיע תורה לגיור. כששאלה מדוע אין מגיירים אותה, ענה אחד הרבנים: "את עוד לא מוכנה. לא מספיק לדעת את החוקים. אנחנו מת- חשבים בהרבה דברים אחרים גם כן."

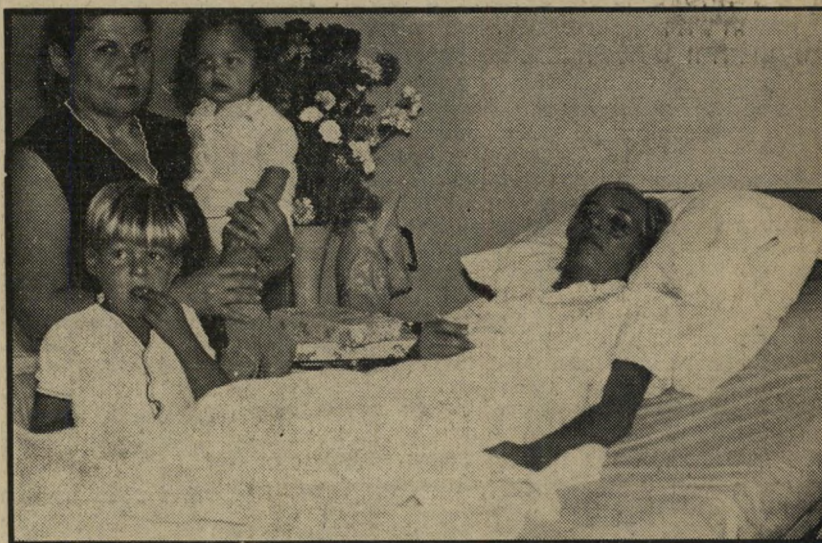
בינתיים נקפו שנים והבת הגדולה יבג- ניה הגיע לפירוק. היא הכירה צעיר, התאהבה בו והשניים החליטו להנשא. אך- למ משניגשו לרבנות הוסבר להם שאין אפשרות להעמיד להם חופה מאחר ויבג-

גרוסמן מן האולם, אבל הם התנגדו והמ- שיכו לצעוק. טאטינה התקרבה אל שול- חן הרבנים כשפניה אדומות מכעס ו- צעקה בקולי קולות: "אנחנו לא נוזו מ- כאן עד שלא תגמרו. שש שנים חיכינו לגיור הזה. אנחנו יודעים כבר את החוקים מתחילתם ועד סופם וגם בסדר ההפוך. אתם כולכם רשעים ונבלות ואני לא אוזו מפה."

הסדרן הנבוך שלא הצליח להוציא את המשפחה מן האולם ניגש בינתיים ל- טלפון והזעיק את המשטרה. גרוסמן האב ניסה בעברית מתובלת באידיש ורוסית ל- הבכיר לשופטים שעניינם אינו סובל די- חוי ואם הם דוחים אותו שוב הוא יחזור לרוסיה. משראה שאין לו אופן קשבת, התחיל אף הוא לצעוק. הרבנים ההמו- מים קמו ממקומותיהם, ניסו לעזוב את האולם.

באמצע המהומה נשמעה מבחוץ צפירה של מכונה משטרתית. כעבור כמה שניות נכנסו לאולם שני שוטרים. למראה ה- אנשים לבושי המדים השתרר שקט ב- אולם ואז שאל אחד השוטרים: "מי גרם להפרעות באולם?"

הרבנים הצביעו על טאטינה. שני ה- שוטרים ניגשו אליה. "את עצורה. כואי

יבגניה (25) סבלה קשה עד שאיפשרו לה לקיים טכס ברייתמילה לשני בניה. כתוצאה מהסחה, נסלה למשכב, ונאלצה לשהות במשך קרוב לשנה בבית-חולים עם מחלת-לב קשה.